

dsb

24 APR 2007

Direktoratet for
samsfunnsikkerhet og beredskap

Vår saksbehandler

Gunnar Wold/Cecilie Magnussen

Vedlegg..... av:.....
Sak:.....

1 av 3

Dokument dato

20.04.2007

Deres dato

Vår referanse

2007/2901/RØLI

Deres referanse

Arkivkode

Justis- og politidepartementet

Att: Linda Drazdiak

Postboks 8005 Dep

0030 Oslo

JUSTISDEPARTEMENTET	
25 APR 2007	
SAKSNR:	2007-01982
AKKONT/REK:	PAA /UA/
DOK.NR.	4
ARKIVKODE	302

Høringsuttalelse - Europakommisjonens forslag til nye og bedre regler for handel med varer i EØS

Det vises til oversendelse pr e-post fra Justisdepartementet vedlagt høringsbrev fra Nærings og handelsdepartementet datert 13.03.07.

DSB har vært positive til arbeidet med utarbeidelse av regelverk knyttet til handel med varer i EØS-området, og har undervegs i prosessen gitt kommentarer til dette.

Direktoratet støtter det prinsipielle innhold i forslagene, men vil i denne sammenheng gi enkelte kommentarer, dels for en uttypering og dels for en presisering av høringsforlaget.

Kommentarer til oversendelsesbrevet

Det harmoniserte vareområdet

I brevet fra NHD, pkt 2.1, refereres det til at reglene bygger på produktsikkerhetsdirektivet som gjelder for forbrukerprodukter, og utvider disse prinsippene til også å gjelde for industriprodukter. DSB tolker industriprodukter som produkter som er ment for bruk i industrien. Ref også vedleggets pkt 1.2.3, 2. avsnitt side 5.

Det ikke harmoniserte vareområdet

Forslaget presiserer at bevisbyrden ligger hos nasjonale myndigheter dersom de ikke vil tillate et produkt på markedet som lovlig markedsføres i andre EØS-land. Dette prinsipp er godt kjent hos DSB og vi har ingen motforestillinger mot dette.

Kommentarer til vedlegget

1.1 Bakgrunn og formål

DSB vil gjøre oppmerksom på at staten følger arbeidet med en rekke produktsikkerhetsdirektiver, totalt 11 direktiver. I vårt arbeid har vi sett utfordringer med forskjellige tilnærminger. Vi anser at en styrking av ny metode tilnærming vil lette myndighetsarbeidet og samtidig på en bedre måte definere ansvaret mellom myndigheter og økonomiske operatører i markedet. DSB har videre sett behov for en sterkere samordning av myndighetsaktiviteter knyttet til produktsikkerhet, herunder organisering og utøvelse av akkreditering (1.2.2), regler for markeds kontroll og markeds overvåking (1.2.3), myndighetssamarbeid, informasjonsutveksling (Rapex) samt tiltak for å øke tilliten til og forståelsen for bruk av CE-merkingen. Se kommentarer under avsnitt markeds kontroll.

Postadresse
Direktoratet for
samsfunnsikkerhet og beredskap
Hovedkontor
Postboks 2014
3103 Tønsberg

Kontoradresse
Ramborgveien 9
3116 Tønsberg
E-post
postmottak@dsb.no

Telefon
33 41 25 00
Internett
dsb.no

Telefax
33 31 06 80

Org.nr.
974 760 883
Hovedkontoradresse
Ramborgveien 9
3116 Tønsberg

Direktoratet for
samfunnssikkerhet og beredskap
Enhet for produkter og forbrukertjenester

3 av 3

Dokument dato
20.04.2007

Vår referanse
2007/2901/RØLI

3. Økonomiske og administrative konsekvenser.

De synspunkter som NHD fremmer i denne delen av vedlegget stemmer godt overens med DSBs synspunkter. Regelverksarbeid vil kunne bli meget omfattende. Det er på det nåværende tidspunkt ikke mulig å anslå ressursbehovet.

Dagens produksikkerhetsregelverk stiller ikke krav til myndighetene hva angår krav til akkreditering, markedskontroll og samordning av myndighetsarbeidet slik direktivene gjør. DSB ser behov for at dette utredes nærmere. Det synes imidlertid å være et behov for sterkere styring med myndighetsaktivitetene slik at tilnærming til ny metode også kan ivaretas i norsk rett.

DSB ser også behov for en styrking av det administrative myndighetssamarbeidet, særskilt innen markedskontroll og markedsobservasjon, ref pkt. 1.2.3 over.

Dersom prinsippene i ny metode tilnærming skal gjennomføres i Norge vil dette medføre en vesentlig styrking av både økonomiske og menneskelige ressurser hva markedskontroll angår.

Med hilsen

Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap
Avdeling for Næringsliv, Produkter og Farlige Stoffer

Torill Tandberg
avdelingsdirektør

Gunnar Wold
avdelingsleder

"samlet"

Versjon 14

Oppdatert 12.01.06

Styrende dokumenter for markedsovervåking og markedskontroll i Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap.

Del 1. Grunnleggende prinsipper

1. Målsetting og avgrensning

Markedsovervåking og markedskontroll skal bidra til at Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB)s målsetting om å verne liv, helse, miljø og materielle verdier oppnås.

Markedsovervåking og markedskontroll er viktige virkemidler som skal benyttes for å sikre at produkter og forbrukertjenester som kommer på markedet tilfredsstiller norsk regelverk og direktivenes grunnleggende sikkerhetskrav. I tillegg skal de bidra til å sikre fri flyt av varer i det indre marked.

Krav til å etablere et markedskontrollapparat i medlemslandene og i EFTA-landene fremgår av en rekke direktiv DSB helt eller delvis har ansvar for og i EUs allmenne produktsikkerhetsdirektiv APSD Artikkel 9. Disse er inntatt i følgende regelverk:

- Forskrift 04.01.1996 nr 7 om sikkerhet ved leketøy (rådsdirektiv 88/378/EØF).
- Forskrift 19.08.1994 nr 819 om personlig verneutstyr (rådsdirektiv 89/686/EØF).
- Forskrift 19.08.1994 nr 820 om maskiner (europaparlaments- og rådsdirektiv 98/37/EF)
- Forskrift 26.06.2002 nr 922 om eksplosiver (rådsdirektiv 93/15/EØF)
- Forskrift 26.05.1992 nr 420 om farlige næringsmiddelimitasjoner (rådsdirektiv 87/357/EØF)
- Forskrift 15.08.1995 nr 713 om elektrisk utstyr (rådsdirektiv 73/23/EØF, rådsdirektiv 89/336/EØF, rådsdirektiv 93/42/EØF, rådsdirektiv 90/385/EØF og europaparlaments- og rådsdirektiv 98/79/EF).
- Forskrift 09.12.1996 om utstyr og sikkerhetssystem til bruk i eksplosjonsfarlig område (europaparlaments- og rådsdirektiv 94/9/EF)
- Forskrift 09.06.1999 nr 721 om trykkutstyr (europaparlaments- og rådsdirektiv 97/23/EF).
- Forskrift om enkle trykkbeholdere (rådsdirektiv 87/404/EF med endringer 90/488 og 93/68)
- Forskrift om gassapparat og – utstyr (rådsdirektiv 90/396/EF)
- Forskrift om aerosoler (rådsdirektiv 75/324/EF med endringer 94/1/EF)

Styrende dokumenter for markedsovervåking og -kontroll tar sikte på å beskrive de forpliktelser DSB er pålagt som en følge av de ovennevnte direktiver. Kontrollaktiviteter og tilsynsvirksomhet på produktområdet som DSB for øvrig utfører og som ikke er direkte forankret i ett eller flere av de nevnte direktiver, er ikke beskrevet her.

Dette dokumentet er styrende for hvordan markedsovervåking og markedskontroll skal utøves av DSBs personell. Markedsovervåking og markedskontroll skal være basert på risiko og gjennomføres på en systematisk måte.

2. Definisjoner og arbeidsmetoder

Med markedskontroll menes:

Kontroll av at de produkter og forbrukertjenester som for første gang, mot betaling eller vederlagsfritt, stilles til rådighet i markedet for forbruker eller virksomhet, er i samsvar med krav i regelverket.

Markedskontroll er ett av flere redskap myndighetene har til å kontrollere at produkter som omsettes er i samsvar med kravene i lover og forskrifter.

Markedskontroll bidrar til å skape like konkurranseforhold for virksomheter innenfor EØS-området. Godt utført markedskontroll fører også til at forbrukeren får tillit til produktet, produsenter, omsettere og myndighetene.

Med markedsovervåking menes:

Systematiske overvåkingstiltak som DSB gjennomfører for å etablere oversikt over farlige produkter og tjenester som tilbys i markedet, og at de aktørene har like konkurransevilkår.

Markedsovervåking er den løpende aktivitet DSB utfører for å følge med på utviklingen i markedet. Overvåkingen inneholder blant annet innspill og tips fra forbrukere, virksomheter, media, produsenter eller omsettere, informasjon fra Forbrukerorganisasjoner, andre nordiske myndigheter samt informasjon som kommer gjennom EUs meldesystemer for farlige produkter.

Markedsovervåking og markedskontroll skal omfatte forbrukerprodukter og produkter til industrielt bruk.

DSB gjennomfører aktiviteter innen markedskontroll og markedsovervåking. Nærmere beskrivelse av arbeidsmetodene fremkommer av de underliggende rutiner.

3. Føringer (krav og styringssignaler)

Som følge av EØS-avtalen er Norge forpliktet til å gjennomføre alle nødvendige tiltak for å sikre at direktivene blir overholdt og at produktene som plasseres på markedet er sikre. I dette ligger forpliktelsen til å gjennomføre markedsovervåking og markedskontroll. Det er rammene som blir gitt i direktivene, hvordan det skal gjøres overlates til den enkelte medlemsstat eller EFTA-land å avgjøre.

Det er i utgangspunktet sektordirektivene som gir føringene på de forskjellige områdene.

Det alminnelige produktsikkerhetsdirektivet (APSD) kommer imidlertid inn og utfyller sektordirektivene på to måter. APSD gir føringene i sin helhet for forbrukerprodukter som faller utenfor sektordirektivene. Direktivet gir i tillegg føringer for egenskaper ved forbrukerprodukter og industriprodukter som ikke er dekket av sektordirektivene. Systemet følger prinsippet om at det spesielle går foran det generelle (*lex specialis*).

Direktivene stiller krav til produsenter og omsettere om diverse tiltak for å sikre at produkter som markedsføres holder sikkerhetsnivået som følger av de grunnleggende sikkerhetskravene i direktivene.

Både Directorate General Enterprise og Directorate General Health and Safety har gjennom skriftlige dokumenter og praktisering av direktivene fokusert på markedsovervåking og markedskontroll som viktige virkemidler for å sikre at produktene som plasseres på markedet er trygge for forbrukerne. Disse generaldirektoratene har ansvar for oppfølging av produktdirektivene omtalt i punkt 1. Dette innebærer at utvikling og oppfølging følger Ny metode prinsippet. Det vises her bla til dokument SOGS N 516 fra DG-Enterprise, datert 22.06.05. SOGS er Senior officials group on standardisation and conformity assessment policy. Fra Norge deltar nærings- og handelsdepartementet.

Det årlige tildelingsbrevet fra departementet gir også føringer på at markedskontroll og markedsovervåking skal ha økt fokus i staten samt DSBs føringer for planlegging og gjennomføring av tiltak og aktiviteter innen tilsyn.

4. Forutsetning for hensiktsmessig markedskontroll i Norge

Markedskontroll skal være risikobasert og baseres på kunnskap og erfaring om uhells-, skade- og produktbildet samt informasjon fra andre kanaler.

For å kunne gjennomføre markedsobservasjon og markedskontroll i det omfang som er påkrevd kreves både økonomiske, tids- og personallmessige ressurser.

Tilstrekkelig kompetanse samt metoder og teknikker for gjennomføring av markedsobservasjon og markedskontroll er også nødvendige i denne sammenheng. I det videre arbeid med temaet forutsettes at det utarbeides kravspesifikasjoner for krav til kunnskap og kompetanse og at det utarbeides et kompetanseutviklingsprogram beregnet på markedskontrollører. Eksempler på nødvendig kompetanse er kunnskap om og risikovurderinger av produkter, kjennskap til grunnleggende krav i direktivene, tolkning og bruk av standarder samt forvaltningskunnskap.

5. Samarbeid og relasjoner-nettverksbygging.

DSB skal samarbeide med både nasjonale, nordiske og europeiske myndigheter innen produktsikkerhet. Målsettingen med samarbeidet er å styrke og koordinere den samlede innsats når det gjelder reduksjon av farlige produkter i markedet.

Innen de fleste direktivområdene er det på europeisk nivå opprettet Administrative cooperation group (ADCO) – grupper som skal ta for seg forvaltnings spørsmål; herunder markedsobservasjon og markedskontroll. ADCO er administrative samarbeidsgrupper som består av myndighetsrepresentanter i direktivarbeidet. Ny metode direktivene har en bestemmelse som sier at slike grupper kan og bør opprettes, og det forventes at DSB deltar innen egne prioriterte områder.

Gjennom Det Allmenne Produktsikkerhetsdirektivet (APSD) tas det initiativ til en horisontal tilnærming til utvidet samarbeid mellom medlemsstatenes og EFTA-landene innenfor bla informasjon om farlige produkter, markedsobservasjon og markedskontroll. DSB skal delta i dette arbeidet.

De nordiske land har samme forpliktelser inne det europeiske fellesskap som bla kommer til uttrykk gjennom krav til etterlevelse av en rekke direktiver. Erfaringen fra flere års samarbeid viser at de nordiske lands kultur innebærer felles oppfatning av og felles holdninger til sikkerhetsspørsmål. Gjennom samarbeid om bla markedskontroll har man oppnådd resultater som et land alene ikke ville ha oppnådd. Erfaringer er knyttet til samarbeid om trykkdiriktivet, lavspenningsdirektivet, leketøysdirektivet og det allmenne produktsikkerhetsdirektivet har gitt gode effekter gjennom erfaringsutveksling og gjensidig læring i forbindelse med felles markedsobservasjons- og markedskontrollaktiviteter. Noe av det nordiske samarbeidet er gjennomført i regi av Nordisk Ministerråd, mens andre deler av dette er rent myndighetssamarbeid. De gode relasjoner som er utviklet skal videreføres og videreutvikles på de områder som relateres til produktsikkerhet.

DSB skal prioritere markedskontrollprosjekter initiert gjennom det nordiske samarbeidet og initiert av EU-kommisjonen.

Nasjonale samarbeidsgrupper mellom tilsynsmyndigheter er etablert innen flere direktivområder. Dette samarbeidet er viktig for å skape enhetlig holdning til produktsikkerhetsspørsmål og for å ivareta felles interesser overfor forbrukere og virksomheter innen de direktivregulerte områder.

Eksempelvis kan det nettverkssamarbeidet som er igangsatt i forhold til EU's informasjonssystem om farlige produkter (RapeX) nevnes. Andre konstellasjoner som er igangsatt skal også videreutvikles, herunder samarbeidet om trykkpåkjent utstyr.

Del 2. Generelle krav til markedsovervåkning og – markedskontroll

1. Formål med markedsovervåkning og – markedskontroll.

Formålet med de generelle kravene er å sikre enhetlig oppfatning og forståelse for markedsovervåkning og markedskontroll i DSB. Dokumentet skal videre sikre enhetlig praksis og være grunnlag for rutiner som beskriver krav til planlegging, gjennomføring, rapportering og oppfølging av aktiviteter knyttet til markedsovervåkning og markedskontroll.

2. Virkeområde

De generelle kravene gjelder for alle som har et ansvar i planlegging, gjennomføring og oppfølging av markedsovervåkning og markedskontroll i DSB. Aktører som utfører markedskontroll for DSB skal være kjent med disse.

3. Ansvar og organisering

Ansvar for aktiviteter tilknyttet markedsovervåkning og markedskontroll ligger i fagavdelingene. Spesifikk rapportering fra avdelingene om aktiviteter på de ulike direktivområdene til spesifikke mottagere ligger også fagavdelingene (f.eks. Rapex rapportering til ESA).

Den enkelte enhetsleder i DSB har ansvar for at planlegging, gjennomføring og oppfølging av markedskontroll følger dette dokument samt de rutiner som angir kvalitetskrav til disse aktiviteter.

4. Kvalifikasjoner-opplæring

Den som gjennomfører markedskontroll skal inneha nødvendige kvalifikasjoner og være egnet til oppgavene. Eksempler på nødvendig kompetanse er kunnskap om og risikovurderinger av produkter, kjennskap til grunnleggende krav i direktivene, tolkning og bruk av standarder samt forvaltningskunnskap.

6. Markedskontroll

6.1 Generelle forhold.

Markedskontroll kan utføres i ulike omsetningsledd og også etter at produktet har er gjort tilgjengelig i markedet. DSB kan gjennomføre uanmeldte og varslete markedskontroller. Markedskontroll bør gjennomføres som tids- og ressursbestemte prosjekter.

Markedskontroll kan også gjennomføres gjennom kjøp av tjenester. Dersom en slik ordning velges må de forvaltningsmessige oppgaver ivaretas av oppdragsgiver.

Markedskontroll kan gjennomføres i industrivirksomheter der utstyret/produktet er montert og tatt i bruk, hos importører, i detaljistledet som butikker, i varehus, hos grossister, på tollsteder, på innenlandske messer/utstillinger og gjennom internett og postordre.

For enkelte produktgrupper (elektriske) vil importleddet være en sentral målgruppe for markedskontroll.

6.2 Planlegging, gjennomføring og rapportering

Planlegging, gjennomføring, rapportering og oppfølging av markedskontroll skal følge de rutiner som til enhver tid er gjeldende. Rutiner for de forskjellige produktområder skal utarbeides og vedlikeholdes i henhold til DSBs kvalitetssystem.

6.3 Oppfølging

Gjennomførte markedskontroller skal følges opp i henhold til fagregelverket, forvaltningsloven og offentlighetsloven. Tilgjengelige reaksjonsmidler skal benyttes.

7. Markedsovervåkning

Planlegging, gjennomføring og rapportering av markedsovervåkning er en del av løpende oppgaver i de avdelinger som har et ansvar for produktsikkerhet. Aktiviteter knyttet til markedsovervåkning skal fremgå av enhetenes virksomhetsplaner og rapporteres i det samme systemet.

Konkrete og fagspesifikke eller tidsbestemte aktiviteter som utledes av markedsovervåkning skal følge dertil utarbeidede rutiner.

8. Rapportering av DSBs markedsovervåkning og markedskontroll til Justis- og politidepartementet.

Samlet rapportering om DSBs markedsovervåkning og markedskontroll skal foretas gjennom fellesrapport for tilsyn. Ansvar for tilsynsenheten (TOK). Ansvar for intern rapportering ligger i fagenhetene.

9. Bruk av tekniske kontrollorganer

Tekniske kontrollorganer som benyttes i relasjon til produktsikkerhet skal være utpekt av medlemslandenes eller EFTA landenes respektive fagmyndighet. Utpekte kontrollorganer skal være akkreditert eller på tilsvarende måte vurdert som kompetent til å utføre kontrolloppgaver.

10. Informasjon

I tilknytning til aktiviteter som nevnt over skal det tas stilling til hvilke informasjonstiltak som er nødvendige og hensiktsmessige slik at planer og resultater publiseres for å oppnå best mulig effekt. Informasjonstiltakene skal følge DSBs informasjonsstrategi.